

וקראת לשבת עיונג

אלון תרני בפאכע באגדע ובערל פלאנץ

גליין מס' 560

פרשת מי תצא

ט' באלול התש"פ

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: shlomi1122@gmail.com

לע"ג שאול בן סלביה ע"ה | לע"ג יצחק בן שרה ע"ה | לע"ג יוסף בן מרסל ז"ל | לע"ג ר' שמעון חי בן רחל רשל ע"ה

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף צוק"ל

סיפר מו"ר מרן הראשון לציין הגאון הגדול רבינו יצחק יוסף שליט"א, בעל ה"לקוט יוסף":

"באחד הימים הצטרפתי לאבי, מרן צוק"ל, לנסיעה ארוכה מחוץ לעיר, ולשם כך נטלתי עמי מסכת כתובות כדי שנהגה בה בדרך, וכך ישבתי עם אבא במכונית ואני הייתי קורא מתוך הגמרא בקול רם, ואבא היה מקשיב לקריאתי והיה מעיר את הערותיו כדרכו של לימוד, והנה שמתי לב שבכל פעם שהייתי מפסיק את קריאתי, היה אבא ממשיך בעל פה מאותה נקודה שעצרת, וכן היה גם בדברי הרש"י או התוספות..."

ובענין מסירות נפש לתורה של מרן, סיפר תלמיד חכם אחד שעבר צנתור בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, על עצמו:

"כשהתעוררתי מהצנתור, הייתי חלש מאד, שכבתי על המטה בבית החולים באפיסת כוחות נוראית. כשנכנס הפרופסור לבקרני, הביט בי בתמיהה, ושאל: "איפה ספר הלימוד שלך?!", עניתי לו שתמו עכל כוחותיי וכעת איני מסוגל אפילו לחשוב בלימוד, כל שכן שלא להחזיק בידי ספר..."

נענה הפרופסור ואמר לי: "לפני שנה עבר כאן צנתור מרן הרב עובדיה יוסף, הוא מבוגר ממך בעשרות שנים, כשנכנסתי אליו לבדיקה זו, מיד אחרי הצנתור, הוא אחז ספר לימוד בידו והיה שקוע בו..."

כל מסכת חייו של מרן רבינו צוק"לה"ה, גדולתו בתורה עד היותו בקי בכל מכמני התורה, מהש"ס ועד הראשונים, ומהראשונים ועד האחרונים, ומהאחרונים ועד אחרוני דורנו, ונוסף על כל זה כתיבת עשרות חיבוריו הגדולים והמקיפים, וכתבי יד קודשו היקרים, ודרשותיו המופלאות בכל מקצועות התורה, מסעותיו הרבים בכל רחבי הארץ והעולם, מפעליו הכבירים ופעולותיו האדירות, הכל מכח זה שניצל את זמנו בצורה שאין לה אח ורע, בכל העוצמה, בקביעות ובנחישות, כל רגע ורגע ממש, השיגה ידו, והצליח לחולל בחייו מה שלא יוכלו לעשות אפילו אלף חכמים יחד!

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

איך לזכות לשנה טובה?

שלושה שבועות לראש השנה, יום הדין, בו תלויים חיינו, חיי בני משפחתנו. אושרנו, פרנסתנו, בריאותנו, שמחתנו, מאורעותינו, הכל. יש לחפש עצות לזכייה בדין. עצות קלות – ובטוחות. שיסללו את הדרך לחיים.

עצה אחת, היא תקיעת השופר – אך כיצד פועלת היא, איך ממתיקה היא את הדין ומבטלת קיטרוגים? חז"ל גילו לנו את הסוד: "שופר, כיון דלזיכרון קאתי, כלפנים דמיי".

וביאורו: תקיעת שופר היא כקריאת התוועדות בינינו לבורא עולם, ובהתוועדות זו – כאילו ניצבים אנו לפני ולפנים, בקודש הקדשים, בשיא ההתעלות של הכהן הגדול ביום הכיפורים. מובן שזה מצב כה נעלה ומרומם, מקודש ומרטיט, שנמשך בו עלינו חסד עליון וה' נוטה אלינו כנהר שלום, טובה וברכה, חיים חן וחסד ורחמים. אך תנאי יש בדבר, הגבלה אחת: אי אפשר לקפוץ מן החולין – לקודש הקדשים! גם הכהן הגדול זקוק היה לימי התבודדות, וכל העולה לבית המקדש נדרש להיטהר בטבילה, ולהעפיל בהדרגה בסדרת התעלויות: מהעיר להר הבית, מהר הבית לחיל, משם לעזרה, משם לעזרת הכהנים, לאולם, להיכל...

ועל דרך זה תפקידו של חודש אלול, חודש ההכנה, ימי סליחות, התעלות ורוממות. אבל מה דינו של הכהן הגדול בכבודו ובעצמו, שיסתגר שבעה ימים בהר הבית, ויזו עליו בכל יום אפר פרה – וביום השביעי יצא וירד העירה, לשוק?...

מעשה שהיה הוא: פעם, ביום הכיפורים, ירד הכהן הגדול לרחוב, החליף דברים עם ערבי אחד, ונטמא, ולא יכול היה לעבוד את עבודת היום! את הכל קטע, הכל איבד, הפסיד הכל במחי יד!

ולעניינינו: גם אם יתעלה אדם בכל ימות השבוע – וכמה רחוקים אנו מכך – אם בסוף השבוע יכניס לביתו את העיתונות הקלוקלת, המשחיתה, המסכמת עבורו את כל הזהומה בצבעים חיים, מקבץ של פשע ואלמוות ושחיתות, הלא בכך טובל הוא בזהומה, מתבוסס ברפש, שהרי "במקום שאדם חושב – שם הוא", עיתונות זו סוחפת אותו למחוזות רחוקים כל כך מקדושה וטהרה, מאלול וראש השנה, ממחזור ושופר! ואיך יוכל להתנתק ולבוא לקודש הקדשים להוועד עם בוראו, ואיך יוכל לזכות בשנה טובה?!

הלא נראה שבפרשתנו נצטוונו למהר ולקבור מי שנהרג בעוון ברכת ה' ועבודה זרה. ופירש בספר החינוך, שאם יהו מלקוברו ויראוהו – ויראו עונשו! – אבל יזכרו מעשיו, וכבר הפסידו! כי הרהרו בעבירה שנעשתה! אם כן, מה נאמר בקורא ושומע ורואה ים של פשע ואלמוות ופריצות, זוועות ורפש?!

לא, לא זו הדרך להתכונן ליום הדין, לתקיעת השופר, לכתובה וחתומה טובה! הדבר הראשון, הבסיסי, הוא התנתקות מהתקשורת הקלוקלת – לפחות בחודש זה, כדי לזכות לשנה טובה!

שבת שלום!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ולא אבה ה' אלקיך לשמע אל בלעם ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך" (בג,ו).

יש להבין – שאל המגיד מדובנא – שהרי לכאורה אין כאן המקום לספר מה היה סופם של קללות בלעם, שהרי כאן מובאת רק הסיבה ש"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה'?"

אמנם – תירץ המגיד – ניתן להבין את הדבר על פי משל: סוחר אחד שב מן היריד בלייפציג ועגלתו עמוסה סחורה לייפפה. בדרך הגיע אל מקום אחד, ובו גשר צר שהיה בחזקת סכנה, ומכיון שהיתה זו שעת לילה החליט הסוחר לא להסתכן וללון במקום, ולהמשיך בדרכו השכם. בבוקר השכם קם הסוחר וניגש לתת מספוא ותבן לסוסים, והנה כאשר נכנס אל האורווה ראה להפתעתו כי העגלה והסוסים נגנבו!... החל הסוחר לבכות בכי גדול על סחורתו היקרה ועל הסוסים היקרים והנאמנים שנגנבו... בלית ברירה שם הסוחר את שקו על שכמו ויצא אל הדרך רגלי... כאשר עבר הסוחר מרחק של שלוש פרסאות ראה לפתע עגלון אחד נוהג בעגלתו!

מיהר הסוחר והשיג את העגלון שהכיר את הסוחר, ומשום כך השיב את העגלה המלאה לבעליה ללא אומר ודברים. קיבל הסוחר את המושכות לידי ללא אומר ודברים. כאשר ראה הגנב את טוב ליבו של הסוחר הרהיב עוז וביקש שכר על כך שהעביר את הסוסים והעגלה את הגשר המסוכן באשר טרחה רבה היתה כרוכה בכך...

כאשר שמע הסוחר כן הרים את ידו וסטר לגנב על לחיו!

גנב שכמותך! צעק הסוחר – האם לטובתי העברת את הסוסים בדרך קשה?! לא מיניה ולא מקצתיה! אתה עשית מעשה גניבה, והקב"ה ברחמי השיב לי את ממוני, אולם לך לא מגיע פרס על כך!

כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד – בלק שכר את בלעם שיקלל את ישראל, והקב"ה ברחמי הפך את הקללות לברכות, ואם כן עלול בלעם לטעות ולבקש את שכרו שהרי על ידו באו הברכות לישראל.

על כן, מסיים הכתוב ומסביר "ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך" – לא על ידו של בלעם באו הברכות לישראל, אלא הקב"ה הפך אותן לברכות באהבתו את ישראל!

"ביומו נתן שכרו" (כד,טו).

ברשותו של הגאון רבי שאול בראך, אב"ד קאשוי, היו מספר ספרי תורה. פעם אחת מסר הרב את ספרי התורה שלו למגיה מומחה כדי שיהיה את הספרים ויתקנם במידת הצורך. נקב המגיה במחירה של המלאכה ורבי שאול הסכים. כעבור כמה שעות בא רבי שאול אל ביתו של המגיה ואמר, כי הוא מבקש לחזור בו מן ההסכם שסיכמו ביניהם, אלא הוא מבקש לשלם לו בכל יום על מספר השעות שעבד, כי בכך יוכל לקיים את המצוה של "ביומו נתן שכרו". הסכים האישי לתנאי החדש, ואכן בכל יום לפני תפילת מנחה היה האישי ניגש אל הרב ומקבל את שכרו.

כאשר סיים את עבודתו, חישובו ומצאו, כי לפי אופן שיטת תשלום זו, עלה שכרו פי ארבע מהסכום שסוכם בתחילה!

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"כי תצא למלחמה" - מלחמה עם היצר הרע

המלחמה התמידית שיש לכל אחד כנגד היצר הרע המתחדש עליו בכל עת, דורשת התמחות מיוחדת בשדה הקרב. מרנא החפץ חיים זיע"א היה נאה דורש לבני עמו על אופן המלחמה ביצר וחילותיו ונאה מקיים כפי המעשה שסיפר מרן הרב שך זיע"א: לרבינו החפץ חיים היתה נכדה שהתארסה ועמדה לבנות בית של תורה עם חתן תלמיד חכם מופלג. רבה היתה התכונה לקראת החתונה הגדולה והחשובה, אלא שלפתע חלתה הכלה ולאחר ימים מועטים הלכה לבית עולמה.

מובן שהשבר היה גדול והאבל היה רב לכל המשפחה וכל תלמידיו ומעריציו הרבים של מרנא החפץ חיים, וקשה היה להתאושש מגודל המכה. באותם ימים קשים סיים החפץ חיים לחבר את אחד מכרכי המשנה ברורה, ויום אחד בעת שהיה לבדו בחדרו שמעוהו אומר בקול רם: שטן שטן! אני יודע מהו רצונך אני יודע ששאיפתך ומטרתך הם לבלבלני ולהעכיר את רוחי, כדי שלא אוכל להמשיך בחיבור שאר חלקי המשנה ברורה, והריני מצהיר ומודיע ומכריז באזניך!! שהדבר לא יעלה בידך!! דע לך שאתחזק ואתגבר ואסיים את חיבורי!

עוד מסופר שבתקופה שהחפץ חיים רכש לו חנות מכולת קטנה מכספים שנפלו לו בירושה, היתה רעיתו הרבנית מוכרת בחנות ואילו הוא ישב ולמד בבית המדרש המקומי כל היום כולו ושם מאוחר בלילה ופרנסתם היתה בדוחק, אך הרבנית לא התלוננה על כך מעולם.

פעם בבואו לביתו מצא החפץ חיים את רעיתו כשהיא מתייפחת בבכי, נתברר שהאופה כבר הפסיק למכור להם לחם בהקפה עד שישולם החוב הגדול שהצטבר לחובתם, בני ביתו נאצלו להסתפק באכילת תפוחי אדמה טבולים בציר דגים ללא פרוסת לחם. עובדה זו הסבה כמוהו התרגשות רבה לרעיתו הצנועה שראתה במו עיניה את ילדיה סובלים חרפת רעב, וביותר כאב לה על כך שאין לה מה לתת לבעלה הגדול לאכול פת שחרית. ברם החפץ חיים חזה את כל המתרחש מנקודת ראות שונה לגמרי, הוא ראה בכך התגרות והתנכלות היצר כלפיו הזומם לבטלו מתורה! ומיד קם ממושביו התייצב מלוא קומתו וקרא בקול רם! שטן שטן! אתה רוצה להפריע לי מהלימוד! אותי לא תפתה מאומה! לא יועיל לך! אני אלך ואמשיך בדרכי למרות כל הקשיים שאתה מערים עלי.

כך הוא היצר הרע, כל פעם מגיע באופן אחר בזמן אחר והכל כדי להסוות שזה לא הוא, אלא מנוחה של עשר דקות שבגללה יהיה שטייגען כל היום! או מאורע חשוב מסויים שבגללו כדאי להפסיד תפילה בציבור כי זה צורך הרבים או צורך הגוף וכו' וכו', ונראה לנו שזה לא הוא אלא באמת צרכים מצרכים שונים, אבל האמת שזה הוא בכבודו ובעצמו! זו הדרך להלחם ביצר הרע, לדעת את כל אופניו ומלבושיו, לדעת שהכל אחד הוא! פעם ככה ופעם ככה, וכך לא נתן לו להפילנו במרמת מלבושיו הרבים.

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

אלול (ג)
מעשה בפיל שהיה מופיע בקרקסאות, הוא היה מבצע

פעלולים, מגלה גמישות וצנינות, למרות גודלו ועוצמתו. באחת ההופעות שמו לב מספר אנשים, כיצד לאחר ההופעה לוקח המאמן את הפיל הענק וקושרו בחבל אדום לכיסא, והפיל לא זע ולא נע ממקומו. כולם ראו ותמיהו על חוסר האחריות להשאיר פיל ענק כשהוא קשור בסה"כ לכיסא?! כששאלו את המאמן איך הוא לא חושש שהפיל פשוט יתחיל לטייל עם הכיסא וידרוס את כל הנקרא בדרכו, הרגיע המאמן וסיפר: הפיל הזה שאתם רואים חי אצלי בקרקס מעת היותו בן חודשיים, בהיותו פיל קטן וצעיר, הייתי קושר אותו בחבל האדום הזה שאתם רואים לעצים חזקים, והוא בכל כוחו ניסה וניסה להשתחרר, ולא הצליח. בהמשך קשרתי אותו שוב עם החבל האדום לגדרות ברזל. וגם שם הוא ניסה בכל הכוח להשתחרר ולא הצליח, הגדרות היו חזקים ממנו.

כך יום אחר יום, במשך כמה חודשים, אני קושר והוא לא מתיימש, מנסה ומנסה להשתחרר. ממשך המאמן ומספר: עד שיום אחד לאחר תקופה הפילון פשוט התיימש. ומאז הוא אפילו לא מנסה להתנגד. אם הוא רק היה יודע עד כמה היום הוא גדול וחזק, וכמה החבל חלש, הוא היה מזמן משוחרר. אבל הוא אפילו לא מנסה. הוא בטוח שאין לו סיכוי. הוא מיואש מהעבר. והאם אנחנו לא מתנהגים לפעמים כאותו פיל?!

האם בגלל שלפני שנה או שנתיים ניסינו ולא הלך. כבר לא מנסים יותר? ואולי, אולי. היום החוט האדום אינו קשור לכלום, אולי היום האתגר הוא בר השגה. הרי בכל זאת התבררנו, התקדמנו, המבט על החיים השתנה, אולי שווה לנסות?! הכול פתוח, אפשר לנסות גישה חדשה לעבודת התפילה, אולי כדאי לחשוב מבצע חדש בנוגע לעבודת המידות - הכל פתוח, הכל אפשרי.

אפשר בכל גיל, בכל שלב לשנות אווירה. תמיד אפשר להוסיף ערכים, להתחיל להקפיד על דברים שאולי בעבר קצת זלזלנו בהם. אין חוק הקובע שמה שהיה הוא מה שהיה. אפשר וצריך תמיד לנסות לשנות, זה תפקידנו. וזהו מהותו של היהודי.